

Nr 29.

Av herr Nilsson, Johan, i Malmö och herr Anderberg, om viss ändring av lagstiftningen rörande affischering och reklamskyltar utmed allmän väg.

En viss begränsning i fråga om affischering och uppsättande av reklamskyltar utmed allmän väg har sedan gammalt funnits i allmänna väglagen. Syftet med denna begränsning i lagen är tydligen att hindra annars befarad uppsjö av reklamaffischering och skyltning i omedelbar närhet av allmän väg. Enligt gamla väglagen fick dylik skyltning inte förekomma utan länsstyrelsens tillstånd på kortare avstånd från vägen än 3.5 meter. I nu gällande väglag är avståndet bestämt till 50 meter. Lagbestämmelsen, som medgiver viktiga undantag från regeln, har följande innehåll: § 36 av lagen om allmänna vägar av den 7 juni 1934, »Annonstavla, reklamskylt eller dylikt må ej utan länsstyrelsens tillstånd förekomma utmed väg på mindre avstånd än femtio meter från vägbanans mitt. Vad nu är sagt avser dock icke å byggnad inom tätbebyggt område uppsatt tavla, skylt eller dylikt samt ej heller sådan anordning, som uppsatts å annorstädes belägen byggnad till upplysning om på stället bedriven affärsrörelse eller annan verksamhet. Stadgandet i första punkten äger ej heller tillämpning beträffande anslagstavla för meddelande rörande kommunala angelägenheter, förenings- sammanträden, auktioner eller dylikt. Ej må i något fall inom synhåll från väg förekomma i första stycket avsedd anordning, som till form, färg eller eljest är av beskaffenhet att av vägfarande kunna förväxlas med vägmärken eller säkerhetsanordning av fastställd typ.»

Denna lag trädde i kraft den 1 januari 1937.

Vi vilja erinra om att i tredje punkten av nämnda paragraf finnes en ungefärlig uppräknig av de fall, då det generella förbudet inte skulle gälla.

Efter lagens ikraftträdande ha tvistigheter på flera platser i landet uppstått om lagens tillämpning. Skånings och Valle tingslags häradsrätt jämte Göta hovrätt ha i fråga om viss biografaffischering meddelat följande utslag: »Kungl. Maj:ts och Rikets Göta hovrätts utslag på de besvär, landsfogden Emil Nyström anfört över ett av Skånings och Valle tingslags häradsrätt den 13 januari 1938 meddelat utslag i mål mellan landsfiskalen W. Åström samt biografägaren Kurt William Isidor Fredholm i Skövde om ansvar för förseelse mot lagen den 7 juni 1934 om allmänna vägar:

Givet i Jönköping den 10 mars 1938.

Åström yrkade i stämning till häradsrätten ansvar å Fredholm för det han den 2 nov. 1937 utan länsstyrelsens tillstånd inom Varnhems polisdistrikt på mindre avstånd än 50 meter från allmän väg uppsatt ett antal

affischer angående biografföreställning, av vilka affischer en uppsatts å ett träd på cirka en halv meters avstånd från landsvägen Skövde—Skara.

Häradsrätten yttrade i överklagade utslaget: Enär ifrågavarande affischering icke är att anse såsom anordning, som avses med förbud i 36 § lagen om allmänna vägar, prövar häradsrätten lagligt att ogilla Åströms i målet förda talan.

Kungl. hovrätten finner ej skäl göra ändring i häradsrättens utslag.»

Under år 1938 ägde allmänna val rum till landstingen och fullmäktige i kommunerna. Eftersom affischer rörande kommunala angelägenheter, föreningssammanträden, auktioner eller dylikt, enligt § 36 i väglagen var tillåten utan särskilt tillstånd, kundet det förutsättas, att så även vore förhållandet rörande affischeringen för de offentliga valen. På vissa håll ha emellertid myndigheternas uppfattning i denna sak varit en annan. Vid olika tillfällen ha lokala organisationer under hot om åtal nedtagit uppsatta valaffischer. Det kan även befaras, att denna inskränkning i affischeringen därjämte kommit att gälla affischeringen för organisationernas offentliga möten. Vi vilja i detta sammanhang framhålla, att, särskilt för organisationerna å landsbygden, affischeringen i stort sett är den enda möjligheten för kungörelse och meddelanden av såväl enskilda som offentliga möten. Några bestämmelser av hindrande art i detta avseende bör inte förekomma. Detta är ett demokratiskt intresse för alla organisationer, ideella, politiska, religiösa, nykterhetsorganisationer, idrottsorganisationer, eller andra föreningar.

I fråga om uppsättandet av valaffischer har Torna och Bara häradsrätt samt hovrätten över Skåne och Blekinge i utslag fastställt att dylika valaffischer icke utan länsstyrelsens tillstånd finge uppsättas utmed allmän väg inom 50 meter från vägen. Ur handlingarna från ett där förekommet mål citera vi följande: »Åklagaren har vid häradsrätten, efter stämning, yrkat ansvar å J. för det han den 10 sept. 1938 invid allmänna landsvägen Malmö—Lund inom Arlövs municipalsamhälle utan vederbörligt tillstånd uppsatt två annonstavlor.

Häradsrätten har i överklagade utslaget yttrat: Enär utredningen i målet givit vid handen, att J. den 10 sept. 1938 utan vederbörligt tillstånd invid landsvägen Malmö—Lund inom Arlövs municipalsamhälle uppsatt två anslagstavlor av trä, varå anbragts affischer, innehållande uppmaning till allmänheten att vid stundande kommunala val rösta med visst politiskt parti, alltså och då ifrågavarande anslagstavlor icke kunna anses såsom sådana anslagstavlor för meddelanden rörande kommunala angelägenheter eller därmed jämförliga ändamål, som avses i 36 § första stycket tredje punkten lagen den 7 juni 1934 om allmänna vägar, prövar häradsrätten, jämlikt 36 § första stycket och 52 § andra stycket nämnda lag, rättvist döma J. att böta tjugofem kronor, vilka böter tillfalla Kronan.

I detta utslag har J. sökt ändring.

Kungl. hovrätten, som tagit målet i övervägande, finner ej skäl göra ändring i häradsrättens utslag.»

Tydligt är att det bland myndigheterna råda delade meningar om tolkning och tillämpning av 36 § i lagen om allmänna vägar av den 7 juni 1934. Det finnes därför goda skäl för en ändring av ifrågavarande bestämmelser. Det kan inte vara rimligt att i större eller mindre grad lägga bestämmandet av en valaffischering i händerna på offentliga myndigheter. Är det så att nuvarande bestämmelser i väglagen skola tolkas på det sättet, finnes enbart häri vägande skäl till lagändringar.

Vi anse sålunda en omformulering av § 36, första stycket, tredje punkten av väglagen vara erforderlig, och vilja därför framhålla, att denna rätt till affischering som här åsyftas, inte bör förknippas med skyldighet att behöva utföras på särskilda anslagstavlor.

Under åberopande av det anförda vilja vi därför föreslå, att riksdagen måtte besluta,

att § 36 i lagen om allmänna vägar av den 7 juni 1934 erhåller följande förändrade lydelse:

Annonstavla, reklamskylt eller dylikt må ej utan länsstyrelsens tillstånd förekomma utmed väg på mindre avstånd än 50 meter från vägbanans mitt. Vad nu är sagt avser dock icke å byggnad inom tätbebyggt område uppsatt tavla, skylt eller dylikt samt ej heller sådan anordning, som uppsatts å annorstädes belägen byggnad till upplysning om på stället bedriven affärsrörelse eller annan verksamhet.

Stadgandet i första punkten äger ej heller tillämpning beträffande affischering för meddelanden rörande kommunal angelägenhet, föreningars enskilda eller offentliga möten eller övriga meddelanden, affischering vid offentliga val, auktioner eller dylikt.

Ej må i något fall — — —.

Stockholm den 18 jan. 1939.

Joh. Nilsson,
Malmö.

Rud. Anderberg.

